

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет Психології та історії

Кафедра Практичної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри

Ключек Л. В.

« 28 » серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Н.П.27 Психологія розвитку/ Developmental Psychology

(іноземною мовою)

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр, назва галузі)

Спеціальність: 053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма Психологія (практична психологія)

(назва)

Форма навчання Денна, заочна

(денна, заочна.)

Робоча програма навчальної дисципліни Психологія розвитку (іноземною мовою)/ Developmental Psychology

(назва навчальної дисципліни)

розроблена на основі освітньо-професійної програми _____
Психологія (практична психологія)

(назва ОПП)

навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня
бакалавр за спеціальністю 053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

Строк навчання: 4 роки

Розробники: канд. психол. наук, доцент

Близнюкова О.М.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри

Практичної психології

Протокол від « 28 » серпня 2025 року № 1

В.о. завідувача кафедри

Ключек Л.В.

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія розвитку (іноземною мовою)/ Developmental Psychology» для студентів спеціальності 053 Психологія за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти ЦДУ імені Володимира Винниченка, 2025. 22 с.

© Близнюкова О.М., 2025 рік

© ЦДУ імені В. Винниченка,
2025 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3/3,5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання не передбачено	Спеціальність: 053 Психологія	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 90/105		3-й	3-й
		Семестр	
	5-й	5-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітня програма: Психологія (практична психологія)	8 год.	0 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
	Самостійна робота		
	54 год.	99 год.	
	Індивідуальні завдання:		
	год.		
	Вид контролю:		
	Екзамен	Екзамен	

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Психологія розвитку/ Developmental Psychology» є формування у здобувачів вищої освіти цілісного наукового уявлення про закономірності психічного розвитку людини впродовж онтогенезу, розвиток умінь застосовувати теоретичні положення та емпіричні дані для пояснення поведінки, а також ознайомлення студентів з сучасними підходами, методами й практичними стратегіями роботи у сфері психологічного розвитку.

Курс спрямований на розвиток професійних компетентностей, необхідних для аналізу розвитку особистості, виявлення типових і атипових траєкторій та обґрунтованого застосування знань у навчальній, консультативній та дослідницькій діяльності.

Завдання:

1. Дослідити основні теорії психічного розвитку людини та визначити їхній внесок у розуміння онтогенезу.
2. Визначити типові та атипові траєкторії розвитку на різних вікових етапах, описати ключові закономірності фізичного, когнітивного та соціально-емоційного розвитку.
3. Проаналізувати чинники, що впливають на розвиток (біологічні, соціальні, культурні, освітні), а також сучасні методи дослідження у розвитковій психології.
4. Розпізнати та охарактеризувати прояви порушень або затримки розвитку та сформулювати уявлення про базові принципи психологічної підтримки.
5. Розробити елементи психопросвітницьких або консультативних заходів з урахуванням вікових особливостей та потреб особистості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
<p>ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.</p> <p>ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	<p>СК 2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p>СК 9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.</p> <p>СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>

<p>ЗК 10. Здатність оберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p>	
--	--

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПР 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР 4. Обґрунтувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР 8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.

ПР 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Основи психології розвитку/ Module 1. Foundations of Developmental Psychology

Тема 1. Вступ до курсу «Психологія розвитку»/ Topic 1. Introduction to Developmental Psychology

Визначення предмета, цілей і завдань курсу. Актуальність дослідження сучасних тенденцій розвитку людини. Ознайомлення з основними підходами та напрямками психології розвитку. Формування базових понять про типові та атипові траєкторії розвитку.

Тема 2. Періоди життєвого шляху/ Topic 2. Periods of the Life Span

Класифікація основних вікових періодів людини. Характеристика фізичного, когнітивного та емоційного розвитку на різних етапах. Визначення ключових завдань та криз розвитку. Порівняння типових та атипових траєкторій розвитку впродовж життя.

Тема 3. Методи дослідження в психології розвитку/ Topic 3. Research Methods in Developmental Psychology

Ознайомлення з основними методами дослідження розвитку людини. Порівняння лонгітюдних, крос-секційних та секвенційних досліджень. Використання експерименту, спостереження та тестування. Аналіз переваг, обмежень та етичних аспектів досліджень.

Тема 4. Сфери розвитку/ Topic 4. Domains of Development

Ознайомлення з основними сферами психічного розвитку: фізичний, когнітивний, емоційний, соціальний. Аналіз взаємозв'язку між різними доменами розвитку. Визначення вікових особливостей у кожній сфері. Порівняння типових та атипових варіантів розвитку.

Модуль 2. Етапи життєвого циклу/ Module 2. Life-Span Stages

Тема 5. Пренатальний розвиток та фактори ризику/ Topic 5. Prenatal Development and Risk Factors

Особливості формування нервової системи та психічних основ розвитку дитини. Вплив біологічних, психологічних та соціальних чинників на пренатальний розвиток. Ідентифікація факторів ризику, що можуть впливати на емоційний та когнітивний розвиток. Аналіз можливих наслідків ранніх ризиків для подальшого психічного розвитку.

Тема 6. Раннє дитинство та розвиток у ранньому віці/ Topic 6. Early Childhood and Development in Early Years

Основні особливості фізичного, когнітивного та емоційного розвитку дітей 0-3 років. Формування базових навичок соціальної взаємодії та прив'язаності. Вплив сімейного та соціального середовища на розвиток ранньої дитячої особистості. Аналіз факторів, що сприяють або перешкоджають нормальному розвитку.

Тема 7. Молодший шкільний вік і готовність до навчання/ Topic 7. Middle Childhood and School Readiness

Основні особливості когнітивного, емоційного та соціального розвитку дітей молодшого шкільного віку. Психологічні компоненти готовності до навчання: мотиваційний, когнітивний, емоційно-вольовий. Вплив сімейних умов та дошкільного досвіду на формування готовності до шкільного навчання. Чинники, що сприяють успішній адаптації до школи, та типові труднощі на початковому етапі навчання.

Тема 8. Підлітковий вік: ідентичність, емоції, делінквентна поведінка/ Topic 8. Adolescence: Identity, Emotions, Delinquent Behavior

Основні особливості когнітивного, емоційного та соціального розвитку підлітків. Формування ідентичності та становлення «Я-концепції» у підлітковому віці. Особливості емоційної регуляції та типові емоційні труднощі підлітків. Психологічні чинники делінквентної поведінки та способи її профілактики.

Модуль 3. Дослідження та практика/ Module 3. Research and Practice

Тема 9. Розвиток у соціально-культурному контексті/ Topic 9. Development in Sociocultural Context

Роль соціальних і культурних чинників у формуванні розвитку людини. Вплив сімейного, освітнього та соціального середовища на розвиток у різні вікові періоди. Культурні відмінності у моделях розвитку та соціальних очікуваннях. Аналіз взаємодії біологічних, соціальних і культурних детермінант розвитку.

Тема 10. Порушення розвитку/ Topic 10. Developmental Disorders

Класифікація порушень розвитку у основних сферах: когнітивній, мовленнєвій, емоційній та соціальній. Основні характеристики розладів розвитку та її прояви на різних вікових етапах. Вплив порушень розвитку на навчання, адаптацію та соціальну взаємодію. Стратегії раннього виявлення та підтримки дітей з порушеннями інтелекту.

Тема 11. Прикладні аспекти психології розвитку/ Topic 11. Applied Aspects of Developmental Psychology

Застосування принципів психології розвитку у психологічній практиці для консультування та підтримки. Розробка психопрофілактичних та корекційних програм для різних вікових груп. Застосування принципів психології розвитку у освіті, сімейній та соціальній практиці. Міждисциплінарна взаємодія з педагогами, медиками та соціальними працівниками для забезпечення гармонійного розвитку.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	СРС		л	п	лаб	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Основи психології розвитку/ Module 1. Foundations of Developmental Psychology												
Тема 1. Вступ до курсу: визначення цілей, завдань і структури курсу/ Topic 1. Introduction to Developmental Psychology	7	1	2			4	5		1			4
Тема 2. Періоди життєвого шляху/ Topic 2. Periods of the Life Span	7	1	2			4	11		1			10
Тема 3. Методи дослідження в психології розвитку/ Topic 3. Research Methods in Developmental Psychology	7	1	2			4	11		1			10
Тема 4. Сфери розвитку/ Topic 4. Domains of Development	7	1	2			4	9		1			8
Разом за Модулем 1	28	4	8			16	36		4			32
Модуль 2. Етапи життєвого циклу/ Module 2. Life-Span Stages												

Тема 5. Пренатальний розвиток та фактори ризику/ Topic 5. Prenatal Development and Risk Factors	8	1	2			5	10					10
Тема 6. Раннє дитинство та розвиток у ранньому віці/ Topic 6. Early Childhood and Development in Early Years	8	1	2			5	10					10
Тема 7. Молодший шкільний вік і готовність до навчання/ Topic 7. Middle Childhood and School Readiness	8	1	2			5	10					10
Тема 8. Підлітковий вік: ідентичність, емоції, делінквентна поведінка/ Topic 8. Adolescence: Identity, Emotions, Delinquent Behavior	8	1	2			5	10					10
Разом за Модулем 2	32	4	8			20	40					40

Модуль 3. Дослідження та практика/ Module 3. Research and Practice

Тема 9. Розвиток у соціально-культурному контексті/ Topic 9. Development in Sociocultural Context	6		2			4	10		1			9
Тема 10. Порухення розвитку/ Topic 10. Developmental Disorders	16		6			10	10		1			9
Тема 11. Прикладні аспекти психології розвитку/ Topic 11. Applied Aspects of Developmental Psychology	8		4			4	9					9
Разом за Модулем 3	30	-	12			18	29		2			27
Усього годин	90	8	28			54	105		6			99
ІНДЗ												
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин	90	8	28			54	105		6			99

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Основи психології розвитку/ Module 1. Foundations of Developmental Psychology	
1	Тема 1. Вступ до курсу: визначення цілей, завдань і структури курсу/ Topic 1. Introduction to Developmental Psychology	1
2	Тема 2. Періоди життєвого шляху/ Topic 2. Periods of the Life Span	1
3	Тема 3. Методи дослідження в психології розвитку/ Topic 3. Research Methods in Developmental Psychology	1
4	Тема 4. Сфери розвитку/ Topic 4. Domains of Development	1
	Модуль 2. Етапи життєвого циклу/ Модуль 2. Етапи життєвого циклу/ Module 2. Life-Span Stages	
5	Тема 5. Пренатальний розвиток та фактори ризику/ Topic 5. Prenatal Development and Risk Factors	1
6	Тема 6. Раннє дитинство та розвиток у ранньому віці/ Topic 6. Early Childhood and Development in Early Years	1
7	Тема 7. Молодший шкільний вік і готовність до навчання/ Topic 7. Middle Childhood and School Readiness	1
8	Тема 8. Підлітковий вік: ідентичність, емоції, делінквентна поведінка/ Topic 8. Adolescence: Identity, Emotions, Delinquent Behavior	1
	Модуль 3. Дослідження та практика/ Module 3. Research and Practice	
9	Тема 9. Розвиток у соціально-культурному контексті/ Topic 9. Development in Sociocultural Context	
10	Тема 10. Порушення розвитку/ Topic 10. Developmental Disorders	
11	Тема 11. Прикладні аспекти психології розвитку/ Topic 11. Applied Aspects of Developmental Psychology	
	Всього	8

4.1.2 заочна форма навчання

(лекцій не передбачено)

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Основи психології розвитку/ Module 1. Foundations of Developmental Psychology	
1	Тема 1. Вступ до курсу: визначення цілей, завдань і структури курсу/ Topic 1. Introduction to Developmental Psychology	2
2	Тема 2. Періоди життєвого шляху/ Topic 2. Periods of the Life Span	2
3	Тема 3. Методи дослідження в психології розвитку/ Topic 3. Research Methods in Developmental Psychology	2

4	Тема 4. Сфери розвитку/ Topic 4. Domains of Development	2
	Модуль 2. Етапи життєвого циклу/ Module 2. Life-Span Stages	
5	Тема 5. Пренатальний розвиток та фактори ризику/ Topic 5. Prenatal Development and Risk Factors	2
6	Тема 6. Раннє дитинство та розвиток у ранньому віці/ Topic 6. Early Childhood and Development in Early Years	2
7	Тема 7. Молодший шкільний вік і готовність до навчання/ Topic 7. Middle Childhood and School Readiness	2
8	Тема 8. Підлітковий вік: ідентичність, емоції, делінквентна поведінка/ Topic 8. Adolescence: Identity, Emotions, Delinquent Behavior	2
	Модуль 3. Дослідження та практика/ Module 3. Research and Practice	
9	Тема 9. Розвиток у соціально-культурному контексті/ Topic 9. Development in Sociocultural Context	2
10	Тема 10. Порушення розвитку/ Topic 10. Developmental Disorders	6
11	Тема 11. Прикладні аспекти психології розвитку/ Topic 11. Applied Aspects of Developmental Psychology	4
	Всього	28

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Основи психології розвитку/ Module 1. Foundations of Developmental Psychology	
1	Тема 1. Вступ до курсу: визначення цілей, завдань і структури курсу/ Topic 1. Introduction to Developmental Psychology	1
2	Тема 2. Періоди життєвого шляху/ Topic 2. Periods of the Life Span	1
3	Тема 3. Методи дослідження в психології розвитку/ Topic 3. Research Methods in Developmental Psychology	1
4	Тема 4. Сфери розвитку/ Topic 4. Domains of Development	1
	Модуль 2. Етапи життєвого циклу/ Модуль 2. Етапи життєвого циклу/ Module 2. Life-Span Stages	
5	Тема 5. Пренатальний розвиток та фактори ризику/ Topic 5. Prenatal Development and Risk Factors	
6	Тема 6. Раннє дитинство та розвиток у ранньому віці/ Topic 6. Early Childhood and Development in Early Years	
7	Тема 7. Молодший шкільний вік і готовність до навчання/ Topic 7. Middle Childhood and School Readiness	
8	Тема 8. Підлітковий вік: ідентичність, емоції, делінквентна поведінка/ Topic 8. Adolescence: Identity, Emotions, Delinquent Behavior	
	Модуль 3. Дослідження та практика/ Module 3. Research and Practice	
9	Тема 9. Розвиток у соціально-культурному контексті/ Topic 9. Development in Sociocultural Context	1
10	Тема 10. Порушення розвитку/ Topic 10. Developmental Disorders	1
11	Тема 11. Прикладні аспекти психології розвитку/ Topic 11. Applied Aspects of Developmental Psychology	
	Всього	6

4.3. Теми лабораторних занять – не передбачено

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Основи психології розвитку/ Module 1. Foundations of Developmental Psychology	
1	<p>Тема 1. Вступ до психології розвитку</p> <p>1. Опрацюйте теоретичний матеріал про становлення психології розвитку як науки та підготуйте короткий конспект основних етапів її розвитку.</p> <p>2. Проаналізуйте наукову статтю про сучасні теоретичні підходи до розвитку людини та складіть інформативний допис (1 стор.) з її ключовими висновками.</p> <p>Topic 1. Introduction to Developmental Psychology</p> <p>1. Review the theoretical material on the formation of developmental psychology as a scientific field and prepare a concise summary of its major historical stages.</p> <p>2. Analyze a scholarly article on contemporary theoretical approaches to human development and create an informative post (1 page) summarizing its key conclusions.</p>	4
2	<p>Тема 2. Періоди життєвого шляху</p> <p>1. Дослідіть одну з класифікацій періодизації розвитку (Бюлер, Еріксон, Піаже, Д. Бромлей тощо) та підготуйте презентацію (5–7 слайдів) з її структурою.</p> <p>2. Проаналізуйте відмінності між двома різними моделями періодизації та складіть інформативний порівняльний допис (≈1 стор.).</p> <p>Topic 2. Periods of the Life Span</p> <p>1. Explore one developmental periodization model (Bühler, Erikson, Piaget, Bromley, etc.) and prepare a presentation (5–7 slides) outlining its structure.</p> <p>2. Analyze the differences between two periodization models and write an informative comparative post (1 page).</p>	4
3	<p>Тема 3. Методи дослідження в психології розвитку</p> <p>1. Опрацюйте теоретичний матеріал про крос-секційні, лонгітюдні та послідовні дослідження; сформулюйте їхні переваги й обмеження.</p> <p>2. Проаналізуйте емпіричне дослідження у якому застосовано один із методів розвитку, та складіть короткий критичний огляд (1 стор.).</p> <p>Topic 3. Research Methods in Developmental Psychology</p> <p>1. Review theoretical material on cross-sectional, longitudinal, and sequential studies and summarize their major advantages and limitations.</p> <p>2. Analyze an empirical study that applies one developmental research method and prepare a short critical review (1 page).</p>	4
4	<p>Тема 4. Сфери розвитку</p> <p>1. Дослідіть три домени розвитку (когнітивний, соціально-емоційний, фізичний) і підготуйте презентацію з прикладами вікових змін у кожному.</p> <p>2. Проаналізуйте наукову статтю про розвиток у будь-якому з доменів і складіть інформативний допис для студентської спільноти.</p>	4

	<p>Topic 4. Domains of Development</p> <p>1. Explore three major domains of development (cognitive, social–emotional, physical) and prepare a presentation with examples of age-related changes in each domain.</p> <p>2. Analyze a scholarly article on development in any selected domain and prepare an informative post for the student community.</p>	
	Модуль 2. Етапи життєвого циклу/ Module 2. Life-Span Stages	
5	<p>Тема 5. Пренатальний розвиток та фактори ризику</p> <p>1. Опрацюйте матеріал про психологічне значення пренатального періоду та створіть структурований конспект.</p> <p>2. Проаналізуйте дослідження щодо впливу психосоціальних факторів ризику (стрес матері, відсутність підтримки, тривожність) на розвиток плода і підготуйте коротке резюме.</p> <p>Topic 5. Prenatal Development and Risk Factors</p> <p>1. Review the material on the psychological significance of the prenatal period and prepare a structured summary.</p> <p>2. Analyze a research article on the influence of psychosocial risk factors (maternal stress, lack of support, anxiety) on fetal development and prepare a brief summary.</p>	5
6	<p>Тема 6. Раннє дитинство та розвиток у ранньому віці</p> <p>1. Дослідіть ключові напрями розвитку у ранньому віці (мовлення, емоції, моторика) та підготуйте інформативний допис з прикладами.</p> <p>2. Проаналізуйте наукову статтю про прихильність або ранню взаємодію батьків і дітей та складіть короткий огляд.</p> <p>Topic 6. Early Childhood and Development in Early Years</p> <p>1. Explore key directions of development in early childhood (language, emotions, motor development) and prepare an informative post with examples.</p> <p>2. Analyze a scholarly article on attachment or early parent–child interaction and prepare a short review.</p>	5
7	<p>Тема 7. Молодший шкільний вік і готовність до навчання</p> <p>1. Опрацюйте теоретичний матеріал про компоненти шкільної готовності (когнітивна, емоційна, соціальна) та підготуйте структурований опис кожної складової.</p> <p>2. Проаналізуйте емпіричну роботу про адаптацію дитини до школи та створіть інформаційний допис про найважливіші результати.</p> <p>Topic 7. Middle Childhood and School Readiness</p> <p>1. Review theoretical material on the components of school readiness (cognitive, emotional, social) and prepare a structured description of each component.</p> <p>2. Analyze an empirical study on school adaptation and prepare an informational post summarizing the key findings.</p>	5
8	<p>Тема 8. Підлітковий вік: ідентичність, емоції, делінквентна поведінка</p> <p>1. Дослідіть теорії формування ідентичності (Еріксон, Марсія) та підготуйте презентацію з прикладами типів статусів ідентичності.</p> <p>2. Проаналізуйте наукову статтю про емоційний розвиток або делінквентну поведінку підлітків і складіть короткий огляд.</p> <p>Topic 8. Adolescence: Identity, Emotions, Delinquent Behavior</p> <p>1. Explore identity formation theories (Erikson, Marcia) and prepare a presentation with examples of identity status types.</p> <p>2. Analyze a scholarly article on emotional development or delinquent behavior in adolescence and prepare a brief review.</p>	5

	Модуль 3. Дослідження та практика/ Module 3. Research and Practice	
9	<p>Тема 9. Розвиток у соціально-культурному контексті</p> <p>1. Опрацюйте теоретичний матеріал про вплив соціального, культурного та фізичного середовища на розвиток у різні вікові періоди та підготуйте структурований конспект.</p> <p>2. Проаналізуйте дослідження про культурні відмінності розвитку (міграція, сімейні моделі, соціальні очікування) та складіть інформативний допис.</p> <p>Topic 9. Development in Sociocultural Context</p> <p>1. Review theoretical material on the influence of social, cultural, and physical environments on development across different age periods and prepare a structured summary.</p> <p>2. Analyze a research article on cultural variations in development (migration, family models, social expectations) and write an informative post.</p>	4
10	<p>Тема 10. Розлади розвитку</p> <p>1. Дослідіть одну категорію розладів розвитку (наприклад, розлади аутистичного спектра, інтелектуальний розвитковий розлад, СДУГ) і підготуйте презентацію з ключовими характеристиками.</p> <p>2. Проаналізуйте наукову статтю про методи підтримки або інтервенції при розладах розвитку й підготуйте коротке резюме.</p> <p>Topic 10. Developmental Disorders</p> <p>1. Explore one category of developmental disorders (e.g., autism spectrum disorders, intellectual developmental disorder, ADHD) and prepare a presentation with key characteristics.</p> <p>2. Analyze a scholarly article on support strategies or interventions for developmental disorders and prepare a short summary.</p>	10
11	<p>Тема 11. Прикладні аспекти психології розвитку</p> <p>1. Опрацюйте матеріал про використання знань із психології розвитку в освіті, консультуванні та соціальній роботі; підготуйте структурований конспект.</p> <p>2. Проаналізуйте дослідження або кейс з практики (наприклад, робота з батьками, профілактичні програми, підтримка дітей у складних умовах) та складіть інформативний допис.</p> <p>Topic 11. Applied Aspects of Developmental Psychology</p> <p>1. Review material on the application of developmental psychology in education, counseling, and social work; prepare a structured summary.</p> <p>2. Analyze a research study or practical case (e.g., work with parents, prevention programs, support of children in adverse environments) and prepare an informative post.</p>	4
	Всього	54

4.4.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Основи психології розвитку/ Module 1. Foundations of Developmental Psychology	

1	<p>Тема 1. Вступ до психології розвитку</p> <ol style="list-style-type: none"> Опрацюйте теоретичний матеріал про становлення психології розвитку як науки та підготуйте короткий конспект основних етапів її розвитку. Проаналізуйте наукову статтю про сучасні теоретичні підходи до розвитку людини та складіть інформативний допис (1 стор.) з її ключовими висновками. <p>Topic 1. Introduction to Developmental Psychology</p> <ol style="list-style-type: none"> Review the theoretical material on the formation of developmental psychology as a scientific field and prepare a concise summary of its major historical stages. Analyze a scholarly article on contemporary theoretical approaches to human development and create an informative post (1 page) summarizing its key conclusions. 	4
2	<p>Тема 2. Періоди життєвого шляху</p> <ol style="list-style-type: none"> Дослідіть одну з класифікацій періодизації розвитку (Бюлер, Еріксон, Піаже, Д. Бромлей тощо) та підготуйте презентацію (5–7 слайдів) з її структурою. Проаналізуйте відмінності між двома різними моделями періодизації та складіть інформативний порівняльний допис (≈1 стор.). <p>Topic 2. Periods of the Life Span</p> <ol style="list-style-type: none"> Explore one developmental periodization model (Bühler, Erikson, Piaget, Bromley, etc.) and prepare a presentation (5–7 slides) outlining its structure. Analyze the differences between two periodization models and write an informative comparative post (1 page). 	10
3	<p>Тема 3. Методи дослідження в психології розвитку</p> <ol style="list-style-type: none"> Опрацюйте теоретичний матеріал про крос-секційні, лонгітюдні та послідовні дослідження; сформулюйте їхні переваги й обмеження. Проаналізуйте емпіричне дослідження у якому застосовано один із методів розвитку, та складіть короткий критичний огляд (1 стор.). <p>Topic 3. Research Methods in Developmental Psychology</p> <ol style="list-style-type: none"> Review theoretical material on cross-sectional, longitudinal, and sequential studies and summarize their major advantages and limitations. Analyze an empirical study that applies one developmental research method and prepare a short critical review (1 page). 	10
4	<p>Тема 4. Сфери розвитку</p> <ol style="list-style-type: none"> Дослідіть три домени розвитку (когнітивний, соціально-емоційний, фізичний) і підготуйте презентацію з прикладами вікових змін у кожному. Проаналізуйте наукову статтю про розвиток у будь-якому з доменів і складіть інформативний допис для студентської спільноти. <p>Topic 4. Domains of Development</p> <ol style="list-style-type: none"> Explore three major domains of development (cognitive, social–emotional, physical) and prepare a presentation with examples of age-related changes in each domain. Analyze a scholarly article on development in any selected domain and prepare an informative post for the student community. 	8
	Модуль 2. Етапи життєвого циклу/ Module 2. Life-Span Stages	
5	<p>Тема 5. Пренатальний розвиток та фактори ризику</p> <ol style="list-style-type: none"> Опрацюйте матеріал про психологічне значення пренатального періоду та створіть структурований конспект. 	10

	<p>2. Проаналізуйте дослідження щодо впливу психосоціальних факторів ризику (стрес матері, відсутність підтримки, тривожність) на розвиток плода і підготуйте коротке резюме.</p> <p>Topic 5. Prenatal Development and Risk Factors</p> <p>1. Review the material on the psychological significance of the prenatal period and prepare a structured summary.</p> <p>2. Analyze a research article on the influence of psychosocial risk factors (maternal stress, lack of support, anxiety) on fetal development and prepare a brief summary.</p>	
6	<p>Тема 6. Раннє дитинство та розвиток у ранньому віці</p> <p>1. Дослідіть ключові напрями розвитку у ранньому віці (мовлення, емоції, моторика) та підготуйте інформативний допис з прикладами.</p> <p>2. Проаналізуйте наукову статтю про прихильність або ранню взаємодію батьків і дітей та складіть короткий огляд.</p> <p>Topic 6. Early Childhood and Development in Early Years</p> <p>1. Explore key directions of development in early childhood (language, emotions, motor development) and prepare an informative post with examples.</p> <p>2. Analyze a scholarly article on attachment or early parent–child interaction and prepare a short review.</p>	10
7	<p>Тема 7. Молодший шкільний вік і готовність до навчання</p> <p>1. Опрацюйте теоретичний матеріал про компоненти шкільної готовності (когнітивна, емоційна, соціальна) та підготуйте структурований опис кожної складової.</p> <p>2. Проаналізуйте емпіричну роботу про адаптацію дитини до школи та створіть інформаційний допис про найважливіші результати.</p> <p>Topic 7. Middle Childhood and School Readiness</p> <p>1. Review theoretical material on the components of school readiness (cognitive, emotional, social) and prepare a structured description of each component.</p> <p>2. Analyze an empirical study on school adaptation and prepare an informational post summarizing the key findings.</p>	10
8	<p>Тема 8. Підлітковий вік: ідентичність, емоції, делінквентна поведінка</p> <p>1. Дослідіть теорії формування ідентичності (Еріксон, Марсія) та підготуйте презентацію з прикладами типів статусів ідентичності.</p> <p>2. Проаналізуйте наукову статтю про емоційний розвиток або делінквентну поведінку підлітків і складіть короткий огляд.</p> <p>Topic 8. Adolescence: Identity, Emotions, Delinquent Behavior</p> <p>1. Explore identity formation theories (Erikson, Marcia) and prepare a presentation with examples of identity status types.</p> <p>2. Analyze a scholarly article on emotional development or delinquent behavior in adolescence and prepare a brief review.</p>	10
	Модуль 3. Дослідження та практика/ Module 3. Research and Practice	
9	<p>Тема 9. Розвиток у соціально-культурному контексті</p> <p>1. Опрацюйте теоретичний матеріал про вплив соціального, культурного та фізичного середовища на розвиток у різні вікові періоди та підготуйте структурований конспект.</p> <p>2. Проаналізуйте дослідження про культурні відмінності розвитку (міграція, сімейні моделі, соціальні очікування) та складіть інформативний допис.</p>	9

	<p>Topic 9. Development in Sociocultural Context</p> <p>1. Review theoretical material on the influence of social, cultural, and physical environments on development across different age periods and prepare a structured summary.</p> <p>2. Analyze a research article on cultural variations in development (migration, family models, social expectations) and write an informative post.</p>	
10	<p>Тема 10. Розлади розвитку</p> <p>1. Дослідіть одну категорію розладів розвитку (наприклад, розлади аутистичного спектра, інтелектуальний розвитковий розлад, СДУГ) і підготуйте презентацію з ключовими характеристиками.</p> <p>2. Проаналізуйте наукову статтю про методи підтримки або інтервенції при розладах розвитку й підготуйте коротке резюме.</p> <p>Topic 10. Developmental Disorders</p> <p>1. Explore one category of developmental disorders (e.g., autism spectrum disorders, intellectual developmental disorder, ADHD) and prepare a presentation with key characteristics.</p> <p>2. Analyze a scholarly article on support strategies or interventions for developmental disorders and prepare a short summary.</p>	9
11	<p>Тема 11. Прикладні аспекти психології розвитку</p> <p>1. Опрацюйте матеріал про використання знань із психології розвитку в освіті, консультуванні та соціальній роботі; підготуйте структурований конспект.</p> <p>2. Проаналізуйте дослідження або кейс з практики (наприклад, робота з батьками, профілактичні програми, підтримка дітей у складних умовах) та складіть інформативний допис.</p> <p>Topic 11. Applied Aspects of Developmental Psychology</p> <p>1. Review material on the application of developmental psychology in education, counseling, and social work; prepare a structured summary.</p> <p>2. Analyze a research study or practical case (e.g., work with parents, prevention programs, support of children in adverse environments) and prepare an informative post.</p>	9
	Всього	99

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання – не передбачено

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Developmental Psychology (іноземною мовою)» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проєктний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (вправи; практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий у Google-формі), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю є* перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського/лабораторного заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. Завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Розкрийте предмет і цілі психології розвитку.
2. Опишіть ключові принципи розвитку людини.
3. Охарактеризуйте основні теоретичні підходи до розвитку.
4. Поясніть різницю між безперервним і стадійним розвитком.
5. Опишіть роль спадковості та середовища у розвитку.
6. Проаналізуйте взаємодію біологічних, когнітивних та соціально-емоційних сфер.
7. Охарактеризуйте основні періоди розвитку протягом життя.
8. Поясніть критерії визначення етапів розвитку.
9. Опишіть поняття вікових норм.
10. Охарактеризуйте чутливі та критичні періоди розвитку.
11. Поясніть лонгітюдний дизайн дослідження.
12. Опишіть крос-секційний дизайн дослідження.
13. Порівняйте лонгітюдні та крос-секційні методи.
14. Поясніть послідовний (сиквенційний) дизайн дослідження.
15. Опишіть етичні аспекти досліджень у психології розвитку.
16. Охарактеризуйте основні сфери (домени) розвитку.
17. Поясніть структуру когнітивного розвитку.
18. Опишіть соціально-емоційний розвиток.
19. Охарактеризуйте фізичний та моторний розвиток.
20. Проаналізуйте взаємозв'язок між різними сферами розвитку.
21. Поясніть стадії пренатального розвитку.
22. Опишіть фактори ризику середовища в пренатальний період.
23. Охарактеризуйте тератогени та їх вплив.
24. Проаналізуйте психосоціальні фактори, що впливають на пренатальний розвиток.
25. Поясніть захисні фактори під час пренатального розвитку.
26. Опишіть когнітивний розвиток у немовлят.
27. Охарактеризуйте соціально-емоційний розвиток у ранньому дитинстві.
28. Поясніть розвиток ранньої комунікації та мови.
29. Опишіть формування ранньої прихильності.
30. Поясніть розвиток моторики та сенсорики у немовлят.
31. Охарактеризуйте готовність до навчання та її компоненти.
32. Опишіть когнітивні зміни у середньому дитинстві.
33. Поясніть соціально-емоційний розвиток у середньому дитинстві.
34. Проаналізуйте вплив сім'ї та школи на розвиток у середньому дитинстві.
35. Опишіть стосунки з однолітками у середньому дитинстві.
36. Охарактеризуйте формування ідентичності у підлітковому віці.
37. Опишіть емоційний розвиток у підлітковому віці.
38. Поясніть ризикову поведінку у підлітковому віці.

39. Проаналізуйте фактори, що впливають на прийняття рішень підлітками.
40. Охарактеризуйте роль групи однолітків у підлітковому віці.
41. Поясніть культурні детермінанти розвитку.
42. Опишіть соціальні середовища, що впливають на розвиток.
43. Проаналізуйте сім'ю як мікрорівневе середовище розвитку.
44. Опишіть роль освітнього середовища.
45. Охарактеризуйте вплив суспільних норм на розвиток.
46. Поясніть поняття розвиткових розладів.
47. Опишіть ранні ознаки труднощів у розвитку.
48. Охарактеризуйте когнітивні порушення розвитку.
49. Поясніть соціально-емоційні порушення розвитку.
50. Проаналізуйте фактори, що впливають на вразливість розвитку.
51. Поясніть роль прикладних знань психології розвитку.
52. Опишіть області практичної роботи з дітьми.
53. Охарактеризуйте превентивні стратегії у практиці розвитку.
54. Проаналізуйте важливість раннього втручання.
55. Поясніть міждисциплінарну взаємодію у розвитку дітей.
56. Опишіть моделі керівництва та підтримки дитини.
57. Поясніть теорії морального розвитку (включно з Кольбергом).
58. Опишіть розвиток саморегуляції.
59. Охарактеризуйте емоційну регуляцію на різних етапах життя.
60. Поясніть темперамент і його роль у розвитку.
61. Опишіть фактори, що впливають на розвиток мови.
62. Охарактеризуйте розвиток виконавчих функцій.
63. Поясніть теорію прихильності та її значення.
64. Опишіть типи прихильності (Ейнсворт).
65. Поясніть розвиток стосунків з однолітками.
66. Опишіть процеси соціалізації у різних культурах.
67. Порівняйте нативістські та інтеракціоністські теорії розвитку.
68. Поясніть стійкість та захисні фактори розвитку.
69. Проаналізуйте вплив стресу на розвиток дитини.
70. Опишіть сучасні тенденції та виклики у психології розвитку.

Questions for Self-Assessment

1. Explain the subject and objectives of Developmental Psychology.
2. Describe the key principles of human development.
3. Characterize the main theoretical approaches to development.
4. Explain the difference between continuous and stage-based development.
5. Describe the role of heredity and environment in development.
6. Analyze the interaction of biological, cognitive, and socioemotional domains.
7. Characterize the main developmental periods of the life span.
8. Explain criteria for distinguishing developmental stages.
9. Describe the concept of age norms.
10. Characterize sensitive and critical periods of development.
11. Explain longitudinal research design.
12. Describe cross-sectional research design.

13. Compare longitudinal and cross-sectional methods.
14. Explain the sequential research design.
15. Describe ethical considerations in developmental research.
16. Characterize the main domains of development.
17. Explain the structure of cognitive development.
18. Describe socioemotional development.
19. Characterize physical and motor development.
20. Analyze the interconnection of developmental domains.
21. Explain the stages of prenatal development.
22. Describe environmental risk factors in the prenatal period.
23. Characterize teratogens and their influence.
24. Analyze psychosocial factors affecting prenatal development.
25. Explain protective factors during prenatal development.
26. Describe cognitive development in infancy.
27. Characterize socioemotional development in early childhood.
28. Explain the development of early communication and language.
29. Describe early attachment formation.
30. Explain motor and sensory development in infancy.
31. Characterize school readiness and its components.
32. Describe cognitive changes in middle childhood.
33. Explain socioemotional development in middle childhood.
34. Analyze the influence of family and school during middle childhood.
35. Describe peer relationships in middle childhood.
36. Characterize identity formation in adolescence.
37. Describe emotional development in adolescence.
38. Explain risk-taking behaviors in adolescence.
39. Analyze factors influencing adolescent decision-making.
40. Characterize the role of peer groups in adolescence.
41. Explain the cultural determinants of development.
42. Describe social environments influencing development.
43. Analyze the family as a micro-level developmental environment.
44. Describe the role of the educational environment.
45. Characterize the influence of societal norms on development.
46. Explain the concept of developmental disorders.
47. Describe early signs of developmental difficulties.
48. Characterize cognitive developmental disorders.
49. Explain socioemotional developmental disorders.
50. Analyze factors influencing developmental vulnerabilities.
51. Explain the role of applied developmental knowledge in psychology.
52. Describe areas of applied developmental work with children.
53. Characterize preventive strategies in developmental practice.
54. Analyze the importance of early intervention.
55. Explain interdisciplinary collaboration in developmental work.
56. Describe models of child guidance and support.
57. Explain moral development theories (including Kohlberg).
58. Describe the development of self-regulation.
59. Characterize emotional regulation across life stages.

60. Explain temperament and its role in development.
61. Describe factors influencing language development.
62. Characterize the development of executive functions.
63. Explain attachment theory and its relevance.
64. Describe types of attachment (Ainsworth).
65. Explain the development of peer relationships.
66. Describe socialization processes in different cultures.
67. Compare nativist and interactionist developmental theories.
68. Explain resilience and developmental protective factors.
69. Analyze the effects of stress on child development.
70. Describe modern trends and challenges in Developmental Psychology.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточний контроль знань											Е к з	Сума	
Модуль 1				Модуль 1				Модуль 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

T1, T2 ... T11 – теми розділів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна:

1. Berry, J. W., Poortinga, Y. H., Segall, M. H., & Dasen, P. R. (2011). *Cross-cultural psychology: Research and applications* (3rd ed.). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511974274>
2. Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2020). *Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development, and wellness*. Guilford Press. <https://selfdeterminationtheory.org/>
3. Lally, M., Valentine-French S.. *Lifespan Development: A Psychological Perspective*. 2017. oer.uinsyahada.ac.id
4. Ounjian, J. *Lifespan Development*. Pressbooks / Simple Book Publishing. pressbooks.pub
5. Riser, D., Spielman, R., Biek, D. *Lifespan Development*. OpenStax, 2024. ISBN 9781961584532. Online & PDF. open.umn.edu+2openstax.org+2
6. Spielman, R.M., Dumper, K., Jenkins, W., Lacombe, A., Lovett, M., Perlmutter, M. *Psychology 2e*. OpenStax, 2020. openstax.org+1

Допоміжна:

1. Caregiver-reported development in term and preterm infants from birth to nine months of age: Psychometrics of the PediaTrac™ Social/Communication/Cognition Domain. Psychological Assessment, 2023. pmc.ncbi.nlm.nih.gov
2. Challenges in Video-Based Infant Action Recognition: A Critical Examination of the State of the Art. arXiv, 2023. arXiv.
3. Cohen, S., & Janicki-Deverts, D. (2020). *Social relationships and health*. *American Psychologist*, 75(4), 511–522. <https://doi.org/10.1037/amp0000496>
4. Configurations of mother–child and father–child attachment relationships as predictors of child language competence: An individual participant data meta-analysis. *Child Development*, 2024. OUP Academic
5. Keith, K. D. (2019). *Cross-cultural psychology: Contemporary themes and perspectives*. Wiley. <https://www.wiley.com/en-us/Cross+Cultural+Psychology%3A+Contemporary+Themes+and+Perspectives-p-9781119517260>
6. Learning Developmental Age from 3D Infant Kinetics Using Adaptive Graph Neural Networks. arXiv, 2024. arXiv
7. Manualised Attachment-Based Interventions for Improving Caregiver-Infant Relationships: A Two-Stage Systematic Review. 2024. SpringerLink
8. MIMo: A Multi-Modal Infant Model for Studying Cognitive Development. arXiv, 2023. arXiv

9. Mother–infant social and language interactions at 3 months are associated with infants’ productive language development in the third year of life. *Infant Behavior and Development*, 2024. [ScienceDirect](#)

10. Parent–infant conversations are differentially associated with the development of preterm- and term-born infants. *Journal of Experimental Child Psychology*, 2024. [ScienceDirect](#)

5.3. Інформаційні ресурси (перелік інформаційних ресурсів)

1. Theory and Practice in Child Development (2025). tpicd.org+1
2. Advances in Developmental and Educational Psychology (ADEP). syncsci.com+1
3. Developmental Psychology Innovations (DPI). dpi.cultechpub.com
4. Journal of Applied Developmental Psychology. [ScienceDirect+1](#)
5. Frontiers in Psychology “Education and development in early years from cultural-historical theory” (2024). [Frontiers](#)

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнoукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).